



QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF ROBERT G. MANGION
ONOR. IMĦALLEF GRAZIO MERCIECA**

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 18 ta' Ġunju, 2024.

Numru 2

Rikors numru 588/07/1 JPG

Laferla Insurance Agency Limited (C-14529)

v.

Citadel Insurance p.l.c. (C-21550)

Preliminari:

1. Fil-25 ta' Mejju 2007 is-soċjetà attriċi intavolat din il-kawża u talbet li s-soċjetà konvenuta tiġi kkundannata tħallasha Lm12,120 rappreżentanti *profit commission* għall-perjodu ta' sentejn bejn l-1 ta' Jannar 2001 u l-31 ta' Diċembru 2002 in konnessjoni mal-operazzjoni tagħha bħala aġent tal-istess soċjetà konvenuta, u kif ikkalkolat "*skont il-metodi u l-kriterji mifthema bejn il-kontendenti*", bl-imgħax mill-1 ta'

Jannar 2003 sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż.

2. Permezz ta' sentenza mogħtija fis-6 ta' Ottubru 2016, il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili ċaħdet l-eċċezzjonijiet tas-soċjetà konvenuta, laqgħet it-talba tas-soċjetà attriċi u kkundannat lis-soċjetà konvenuta tħallasha s-somma ta' €28,857.14 (Lm12,120) bl-imgħax dekorribbli mid-data meta ġie saldat id-dejn dovut lis-soċjetà konvenuta skont is-sentenza fil-kawża bin-numru 907/2004 sad-data tal-effettiv pagament. Bl-ispejjeż kontra s-soċjetà konvenuta.

3. Is-soċjetà attriċi ħassitha aggravata b'tali sentenza u għalhekk fis-26 ta' Ottubru 2016 interponiet appell quddiem din il-Qorti fejn talbitha:

“...tikkonfermaha in kwantu ċaħdet l-eċċezzjonijiet kollha tas-soċjeta` appellata, laqgħet it-talba tas-soċjeta` rikorrenti appellanti u kkundannat lis-soċjeta` appellata tħallas lis-soċjeta` appellanti s-somma ta' €28,857.14 (Lm12,120) u ordnat illi l-ispejjeż ta' din il-kawża għandhom ikunu a karigu tas-soċjeta` appellata, tirrevokaha in kwantu iddikjarat illi l-imgħax għandu jibda' jiddekorri mid-data meta ġie saldat id-dejn tal-effettiv pagament u minflok tiddikjara u tordna illi l-imgħax għandu jibda' jiddekorri mill-1 ta' Jannar 2003 sad-data tal-pagament effettiv. Bl-ispejjeż kontra s-soċjeta` appellata”.

4. Fis-17 ta' Novembru 2016 is-soċjetà konvenuta Citadel Insurance mhux biss wiegħbet għall-appell tas-soċjetà attriċi iżda pprezentat ukoll appell inċidentali mis-sentenza fejn talbet lil din il-Qorti:

“...tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata...u tgħaddi għalhekk biex tiddeċiedi finalment din il-kawża billi filwaqt li tilqa' l-eċċezzjonijiet tal-konvenuta Citadel Insurance plc tgħaddi biex tiċħad it-talbiet attriċi bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra tagħha”.

5. Għall-intendiment aħjar ta' dawn l-appelli din il-Qorti qiegħda tirriproduċi dawk il-partijiet l-aktar rilevanti mis-sentenza appellata:

“Il-Qorti :

Rat ir-rikors tas-socjeta Laferla Insurance Agency Limited: tal-25 ta'Mejju 2007 (a fol. 1 et seq) li jaqra hekk:

- 1) *“Illi is-socjeta' konvenuta hija socjeta' assikuratrici licenzjata sabiex topera bhala tali a tenur tad-dispozizzjonijet tal-kapitolu 403 tal-Ligijiet ta' Malta, filwaqt illi s-socjeta' konvenuta hija licenzjata topera agent ta' assikurazzjoni ukoll a tenur tal-istess Kapitolu 403;*
- 2) *Illi fil-perjodu bejn Jannar 2000 u Gunju 2003, is-socjeta' attrici kienet topera bhala agent tas-socjeta' konvneuta, versu l-hlas lilha tal-commission ossija kummissjoni stabilit skond kif miftiehem mill-kontendenti u kif ukoll versu il-hlas lis-socjeta' attrici ta' profit commission;*
- 3) *Illi ghalkemm originarjament il-metodu ta' kif kellu jigu mahdum ossija komputat il-profit commission ma kienx gie specifikament stabilit mill-kontendenti, il-kontendenti kienu sussegwentament qablu dwar metodu, konformi mal-prattika u l-uzanzi tan-negozju tal-assikurazzjoni, illi bih kellu jigi mahdum u likwidat tali kummissjoni u dan fit-8 t'Ottubru 2001 wara serje ta' laqghat illi saru appozitament;*
- 4) *Illi bl-applikazzjoni tal-metodu hekk miftiehem bejn il-kontendenti, s-somma ta' tnax-il elf mija u ghoxrin Lira Maltin (Lm 12,120.00) hija pagabbli mis-socjeta' konvenuta lil dik attrici bhala kummissjoni fuq il-qliegħ ossija profit commission għall-perjodu bejn l-ewwel (1) ta'Jannar elfejn u wiehed (2001) u l-wiehed u tletin (31) ta'Dicembru elfejn u tnejn (2002);*
- 5) *Illi ghalkemm kif inghid, is-somma ta' Lm 12,120 kienet pagabbli lis-socjeta' attrici, bhala kummissjoni, is-socjeta' konvenuta baqghet ma hallsetx is-somma hekk pagabbli prezumibbilment ghaliex propju f'Dicembru tas-sena 2002, is-socjeta' attrici kienet tat avviz lis-socjeta' konvenuta tat-terminazzjoni tal-agenzija;*
- 6) *Billi t-tentattivi tas-socjeta' attrici sabiex din il-materja tigi rizolta amikevolment gew frustrati mill-intrasigenza tas-socjeta' konvenuta;*
- 7) *Ghaldaqstant is-socjeta' attrici titlob bir-rispett illi dina l-Onorabbli Qorti jghogobha għar-ragunijiet premessi;*
 - i) *Tikkundanna lill-imsemmija socjeta' konvenuta sabiex thallas is-socjeta' attrici is-somma ta tnax –il elf mija u ghoxrin Lira Maltin (Lm 12120.00) rapprezentanti kummissjoni fuq il-qliegħ ossija profit commission għall-perjodu bejn l-ewwel (1) ta'Jannar elfejn u wiehed*

(2001) u l-wiehed u tletin (31) ta'Dicembru elfejn u tnejn (2002) pagabbli lis-socjeta' mittenti in konnessjoni ma' l-operazzjoni tas-socjeta' attrici bhala agent tal-istess socjeta konvenuta kif kkalkolat fuq l-attivita tas-socjeta' mittenti matul dan il-perjodu skond il-metodi u l-kriterji mifthema bejn il-kontendenti.

Bl-imghax mill-1 ta'Jannar 2003 sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjes, komprizi dawk tal-ittra gudizzjarja tat-18 t'April 2007, ittra numru 1378/07 kontra s-socjeta' konvenuta illi hija fil-persuna tad-dirigenti taghha minn issa stess ingunt ghas-subizzjoni.

B'riserva ta' kull azzjoni ulterjuri spettanti lill-attrici".

Rat illi l-atti tar-rikors promotur, d-digriet u l-avviz tas-smigh gew debitament notifikati skond il-ligi:

Rat ir-risposta ta' Citadel Insurance plc (C21550) tas-17 t'Awwissu 2007 (a fol. 69 et seq) li taqra hekk:

"Dwar il-fatti:

1. *Illi l-fatti kif dikjarati fl-ewwel paragrafu attrici ma humiex kontestati;*
2. *Illi l-fatti kif dikjarati fit-tieni paragrafu tad-dikjarazzjoni attrici huma kkontestati biss fil-parti li tirreferi ghall-profit commission u dan ghal dawk ir-ragunijiet li ser jigu dettaljatament spjegati tul il-kors tal-kawza. Ghandu jinghad f'dan l-istadju li qatt ma kien hemm bejn il-partijiet il-ftehim li jaghmel riferenza ghalih ir-rikorrent u li skond l-istess rikorrent kien gie maqbul fit-8 ta' Ottubru 2001.*
3. *Illi l-fatti kif dikjarati fit-tielet paragrafu tad-dikjarazzjoni attrici huma kkontestati peress li l-partijiet qatt ma kienu ftehm u dwar metodu ghallkomputazzjoni tal-profit commission.*
4. *Illi il-fatti kif dikjarati fir-raba paragrafu tad-dikjarazzjoni attrici huma wkoll kontestati billi ma jirrizultawx. Fi kwalsiasi kaz, u kompletament bla pregudizzju l-esponenti qatt ma qabblat mas-sistemi suggeriti mir-rikorrenti.*
5. *Illi l-fatti dikjarati fil-hames paragrafu attrici huma wkoll kontestati ghar-ragunijiet premessi brevement f'din in-nota u dawk li ser jirrizultaw waqt is-smigh tal-kawza.*
6. *Illi l-fatti dikjarati fis-sitt paragrafu tad-dikjarazzjoni attrici huma kollha kontestati.*

Dwar it-talbiet, l-eccipjent jecepixxi:

7.1. *Ir-res judicata billi fil-kawza citazzjoni numru 907/2004/CFS [ara kopja annessa Dokument A] fl-ismijiet inversi din l-Onorabbli Qorti, diversament presjeduta kienet iddecidiet li l-ftehim premess mir-rikorrenti f'dan ir-rikors qatt ma gie fis-sehh u li ghalhekk is-somma mitluba f'din ic-citazzjoni ma hijiex likwida u dovuta. F'dik il-*

*kawza (907/04) r-rikorrent odjern kien laqa' ic-citazzjoni li dak iz-
zmien kienet ipprezentat l-esponenti billi eccepixxa "Illi s-somma ta'
Lm12128.30, reklamata mis- socjeta' attrici f'din il-kawza kienet giet
pacuta u kompensata in kwantu ghas-somma ta' Lm12120 ma'
somma ekwivalenti dovuta u pagabbli mis-socjeta' attrici lil dik
konvenuta bhala profit commission miftiehem bejn il-kontendenti u
likwidat b'mod konformi mal-prattika u l-uzanzi tan-negozju tal-
assikurazzjoni kif konfermat u miftiehem bejn il-kontendenti u in
kwantu ghall-bilanc ta' Lm8.30 kien kompensat ma' credit note f'dan
l-ammont mahrug lis-socjeta' konvenuta minn dik attrici." Din l-
eccezzjoni kienet giet michuda mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili
f'sentenza li llum ghaddiet in gudikat billi ddecidiet li ma kien hemm
ebda qbil dwar profit commission li seta kien dovut u li jekk kien
hemm dovut profit commission dan kien ghadu mhux likwidat.*

*7.2. Bla pregudizju ghas-suespost lli s-somma ta' Lm12,120.00
reklamata mir-rikorrenti ma hijjex dovuta mill-eccipjenti billi l-
eccipjenti qatt ma kienet qabblet jew intrabtet li thallas profit
commission lir-rikorrenti bbazata jew mahduma skond il-metodu
ssuggerit mir-rikorrenti ;*

*7.3. Illi t-talba ghall-imghaxijiet hija fi kwalsiasi kaz kontestata billi
"in likwidantis non fit mora."*

*7.4. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost it-talbiet attrici huma
kompletament infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-
ispejjez kontra r-rikorrenti.*

7.5. Salv eccezjonijiet ulterjuri jekk ikun il-kaz".

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat id-digriet tat-18 ta' Mejju 2011 fejn il-Qorti kif diversament
preseduta innominat lil Perit Legali Dr. Anna Mallia;

Rat in-nota ta'sottomissjonijiet tas-socjeta' attrici tal-25 ta' Mejju 2015
(a fol. 323 et seq.);

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet ta' Citadel Insurance plc tas-7 t'Ottubru
2015 (a fol. 332 et seq.);

Rat ir-relazzjoni tal-Perit Legali Dr. Anna Mallia prezentat fis-19
t'Ottubru 2015, u mahluf fit-2 ta' Dicembru 2015 (a fol. 344 et seq);

Rat d-dokumenti u l-atti kollha tal-kawza;

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet;

Ikkonsidrat:

...omissis...

Il-perit legali kkonkludiet illi:

1. I-eccezzjoni ta' *res judicata* ghandha tigi michuda.
2. It-talba tas-socjeta attrici ghandha tigi milqugha.
3. I-imghax jiddekorri minn meta s-socjeta attrici saldat d-dejn li ghandha mas-socjeta intimat skond is-sentenza kawza 907/2004 LFS.

Ikkonsidrat;

Jirrizulta illi s-socjetajiet kontendenti kienu dahlu fi ftehim ta' agenzija, permezz ta' liema is-socjeta rikorrenti bdiet tagixxi bhala agent tas-socjeta ntimata bejn Jannar 2000 u Gunju 2003, versu l-hlas ta' kummissjoni.

Is-socjeta rikorrenti imbaghad intavolat din l-azzjoni sabiex tottjeni minghand is-socjeta ntimata l-hlas ta' Lm12,120, li s-socjeta rikorrenti tippremetti li huma dovuta bhala kummissjoni fuq il-qliegħ ghall-perjodu bejn l-1 ta' Jannar 2001 u l-31 ta' Dicembru 2002. Is-socjeta ntimata eccepjet preliminarjament illi l-azzjoni tas-socjeta rikorrenti hija milquta bir-*res judicata* stante illi skont hija, il-kawza numru 907/2004 fl-ismijiet inversi kienet iddecidiet li l-ftehim premess mis-socjeta rikorrenti qatt ma gie fis-sehh, u bhala eccezzjoni is-socjeta rikorrenti kienet qajmet it-tpacija ghas-somma mitluba minn Citadel Insurance plc, liema eccezzjoni kienet giet michuda.

A skans ta' ripetizzjoni, il-Qorti tagħmel referenza ghall-gurisprudenza citata mill-Perit Legali fir-rapport tagħha fir-rigward tal-elementi tar-*res judicata*.

Fis-sentenza fl-ismijiet inversi deciza fis-27 ta' Frar 2007, Citadel Insurance plc kienet intavolat azzjoni kontra Laferla Insurance Agency Limited sabiex titlob il-hlas ta' premia assicurattivi u somom ohra li kienu ngabru minn Laferla Insurance Agency Limited ghan-nom u fl-interess ta' Citadel Insurance plc, kwistjoni allura bbazata fuq il-kuntratt konkluz bejn il-partijiet. Għal din l-azzjoni Laferla Insurance Agency Limited kienet laqgħat ukoll billi eccepjet it-tpacija ma' somma ekwivalenti dovuta lilha bhala profit commission.

F'dak il-kaz, il-Qorti kienet irragunat b'dan il-mod fir-rigward tal-eccezzjoni ta' tpacija:

"Il-konvenuti appellanti kellhom, u jista' jkun għad għandhom, għad-dispozizzjoni tagħhom, mezzi fil-ligi biex javanzaw il-pretensjonijiet tagħhom kontra l-attur. Jispetta għalihom li jagħmlu uzu minnhom. Ma jistgħux però jippretendu li din il-Qorti testendi l-interpretazzjoni ta' l-eccezzjoni tat-tpacija fejn il-ligi dan ma tippermettix. Ma tistax din il-Qorti allura tiskarta l-element essenzjali ta'ccertezza u tal-likwidita` tal-kreditu li miegħu l-konvenut ikun qed jippretendi li għandu d-dritt li

jagħmel tpaċija, kif lanqas tista` tapplika għal dan l-element essenzjali xi interpretazzjoni anqas restrittiva minn dik li timponi l-ligi u mhux minnha konsentita, kif donnhom qed jippretendu l-appellanti proprio et nomine”.

Il-Qorti f'dik il-kawza kienet ikkonsidrat illi għalkemm kien jirrizulta li Laferla Insurance Agency Limited kellha b'xi mod tigi kkompensata minn Citadel Insurance plc bi hlas bhala profit commission għax-xogħol ta' gbir ta' premiums, ir-rata ta' kif għandha tinhadem il-profit commission ma kienetx tirrizulta u għalhekk l-ammont reklamat minn Laferla Insurance Agency Limited ma kienx cert, likwidu u dovut hekk kif inhu rikjest mill-ligi sabiex tkun tista' tregi l-eccezzjoni ta' tpaċija.

Il-Qorti tqis illi l-analizi magħmula minn din il-Qorti diversament presjeduta fis-sentenza tas-27 ta' Frar 2007 kienet wahda ristretta għal **ezami ta' jekk jikorrux l-elementi rikjesti għal applikazzjoni ta' tpaċija**, u cioe jekk l-ammont reklamat minn Laferla Insurance Agency Limited kienx ammont cert, likwidu u dovut. Fil-fatt, il-Qorti kienet ikkoncludiet hekk:

“Għalhekk, il-Qorti hija tal-fehma li s-socjeta` konvenuta għandha tithallas kummissjoni għax-xogħolijiet li wettqet bhala agent tas-socjeta` Citadel, u dan għall-perjodu sakemm gie terminat il-kuntratt, izda, peress li ma jirrizulta l-ebda mod ta' komputazzjoni ta' din il-profit commission mill-atti, dan ma hux likwidu”.

In vista ta' dan, il-Qorti taqbel mal-konkluzjoni tal-Perit Legali illi din l-azzjoni m'hijiex milquta mir-*res judicata*. Huwa car li l-*causa petendi* ta' din l-azzjoni hija sabiex l-ammont dovut bhala *profit commission* lis-socjeta rikorrenti jigi rez cert u likwidu mill-Qorti, kwistjoni li qatt ma kienet l-oggett tal-kawza fl-ismijiet inversi. Lanqas ma setghat din il-kwistjoni tkun parti tal-vertenza originali bejn il-partijiet, peress illi meta tinghata l-eccezzjoni ta' tpaċija, sabiex din ikollha ezitu favorevoli, l-ammont in kwistjoni irid ikun diga wiehed cert u likwidu. Fi kliem iehor, l-azzjoni tal-llum kienet tkun necessarja sabiex l-eccezzjoni ta' tpaċija tirnexxi għaliex hija din l-azzjoni li għandha l-effett li tirrendi l-ammont reklamat mis-socjeta rikorrenti cert u likwidu, filwaqt li permezz tal-azzjoni fl-ismijiet inversi, wara l-eccezzjoni migjuba minn Laferla Insurance Agency, l-ezami tal-Qorti kien cirkoskritt għall-kwistjoni ta' jekk l-ammont dovut lill-istess socjeta kienx cert u likwidu.

Filfatt ta' min jinnota illi l-azzjoni tas-socjeta rikorrenti m'hijiex ibbazata fuq il-ftehim iffirmit bejn il-partijiet, izda fuq il-ftehim li ntlahaq bejn il-partijiet rigward il-komputazzjoni tal-*profit commission* fl-ittra tat-12 ta' Ottubru 2001, u għalhekk il-bazi taz-zewg azzjonijiet hija kompletament distinta.

Huwa opportun hawnhekk li jigi mfakkar illi minhabba li l-eccezzjoni ta' *res judicata* timmira li twaqqaf azzjoni li tkun altrimenti jisthoqilha tigi meqjusa mill-Qorti, din l-eccezzjoni għandha tinghata interpretazzjoni dejqa, tant li f'kaz ta' dubju il-gudikant għandu jaqta' kontra din l-

eccezzjoni.¹ Huwa car ghalhekk illi fil-kaz de quo, l-eccezzjoni ta' *res judicata* mqajma mis-socjeta ntimata ma' tista qatt tirnexxi.

Ghalhekk l-eccezzjoni preliminari tas-socjeta ntimata qed tigi michuda.

Ikkonsidrat;

Ma jidhirx kontestat mis-socjeta ntimata illi s-socjeta rikorrenti hija dovuta hlas bhala "*profit commission*". Il-kontestazzjoni tas-socjeta ntimata ticcentra biss fuq il-fatt illi skont hi, galadarba ma giex iffirmit il-Binding Authority, allura m'hemm l-ebda qbil bejn il-partijiet fuq kif ghandha ssir il-komputazzjoni tal-ammont dovut lis-socjeta rikorrenti, bil-konsegwenza illi s-socjeta rikorrenti ma tistax tithallas il-"*profit commission*" dovut lilha. Il-posizzjoni tas-socjeta ntimata hija illi jekk ma kienx hemm qbil fuq kull punt li kien ghadu qed jigi diskuss wara li l-ftehim gie iffirmit, allura ma kien hemm qbil fuq xejn ghaliex kollox kien pakkett wiehed.

Il-Qorti tibda biex tinnota l-ewwel nett li dan l-argument li kollox kien pakkett wiehed ma jirrizulta minn imkien fil-korrispondenza skambjata bejn il-partijiet, ghajr f'dik skambjata wara illi s-socjeta rikorrenti baghtet ittra lis-socjeta ntimata, datata 10 ta' Jannar 2003, permezz ta' liema talbet il-hlas ta' profit commission ghas-snin 2001 u 2002.²

Anzi, mill-ittra mibghuta mis-socjeta ntimata lis-socjeta rikorrenti datata 12 ta' Ottubru 2001,³ jidher pjuttost il-kontra. Dn l-ittra taghmilha cara illi fil-kaz li s-socjeta rikorrenti ma taqbilx mal-Artikolu 11.4 kif kien jinsab fil-ftehim "**...it may become necessary to renegotiate other aspects of the Agreement.**" Din kienet il-konsegwenza espressa u esplicita msemmija mis-socjeta ntimata, u mhux il-fatt illi jekk is-socjeta rikorrenti ma taqbilx ma' dan l-Artikolu allura m'hemmx qbil lanqas rigward ilkomputazzjoni tal-profit commission.

Tant hu hekk, illi meta s-socjeta ntimata taghmel referenza ghal kemm hija ghamlet lalmu taghha sabiex tilqa' r-rikjesti tas-socjeta rikorrenti, hija tghid '**...we have granted numerous concessions with regards to the Profit Commission Scheme...**' Id-dicitura ta' din l-ittra turi illi kien hemm qbil bejn il-partijiet rigward il-komputazzjoni tal-Profit Commission, tant illi s-socjeta ntimata kienet qed taghmel referenza ghall-iskema ta' komputazzjoni tal-"*profit commission*" bhala eżempju tal-manjamita u generosita taghha.

Il-Qorti tqis li l-ittra tat-12 ta' Ottubru 2001 turi bic-car li kien intlaħaq ftehim bejn il-partijiet fir-rigward tal-komputazzjoni tal-"*profit commission*", wara illi s-socjeta rikorrenti kienet accettat u qablet mal-proposta li kienet giet maghmula mis-socjeta ntimata. Mid-dicitura ta' dan il-paragrafu, u l-bqija tal-ittra, m'hemm xejn li jaghti wiehed x'jifhem,

¹ Edward Borg et v. Edward Bartlett et, Prim'Awla tal-Qorti Civili deciza 8 ta' Novembru 2001.

² Fol. 7.

³ Fol. 5.

illi ftehim fuq dan il-punt kien jiddependi fuq ftehim fuq il-punti kollha.

Ikkonsidrat;

Fir-rigward tal-imghax dovut, is-socjeta ntimata targumenta illi l-perit legali waslet ghal konkluzjoni zbaljata rigward il-kwistjoni ta' minn meta ghandu jibda jiddekorri limghax. Il-Qorti pero tqis illi l-konkluzjoni tal-perit legali hija wahda korretta fiddritt, ghaliex in-natura tal-obligazzjoni hija wahda kummercjali u ghalhekk huwa applikabbli l-Artikolu 1141 tal-Kodici Civili. Il-Qorti ghalhekk tqis illi hija korretta u gusta l-konkluzjoni illi l-imghax ghandu jibda jiddekorri mid-data ta' meta s-socjeta rikorrenti saldat id-dejn li ghandha jew kellha mas-socjeta ntimata skont is-sentenza fl-ismijiet inversi bin-numru 907/2004.

Ikkonsidrat;

...omissis...

...il-Qorti tikkondividi mal-konkluzjonijiet raggunti mill-perit legali, taddotthom u taghmilhom taghha u ma jirrizulta ebda raguni impellanti li tikkonvinci lil din il-Qorti titbieghed mir-rizultanzi raggunti.

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet kollha tas-socjeta ntimata, tilqa' t-talba tas-socjeta rikorrenti u tikkundana lis-socjeta ntimata thallas lis-socjeta rikorrenti is-somma ta' €28,857.14 (Lm12,120), bl-imghax dekoribbli mid-data meta gie saldat id-dejn dovut lis-socjeta ntimata skont is-sentenza fil-kawza bin-numru 907/2004 sad-data tal-effettiv pagament.

Bl-ispejjez kontra s-socjeta ntimata”.

Appell prinċipali tas-soċjetà attriċi (26.10.2016):

6. L-appell tas-soċjetà attriċi Laferla Insurance Agency Ltd jirrigwarda l-imgħax. L-aggravji tagħha, in suċċint, huma s-segwent:

- (i) Id-data li minnha jiddekorri l-imgħax skont is-sentenza appellata (ċjoè mid-data meta gie saldat id-dejn dovut lis-soċjetà Citadel Insurance plc da parti tas-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd fil-

kawża 907/2004) ma tirriżultax mill-atti tal-kawża. Irriżulta però mill-provi li tali dejn tħallas qabel il-prezentata ta' din il-kawża odjerna.

(ii) Id-data tal-ħlas tal-pretenzjoni tas-soċjetà Citadel Insurance plc mis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd hija estranea għall-mertu ta' din il-kawża. Huwa kontro-sens li *una volta* l-Ewwel Qorti ċaħdet l-eċċezzjoni tar-*res judicata* għax rat li ma teżisti l-ebda rabta bejn iż-żewġ pretenzjonijiet rispettivi, imbagħad tgħaddi biex torbothom flimkien kif għamlet fis-sentenza appellata;

(iii) Matematikament ukoll m'hemmx konnessjoni bejn iż-żewġ pretenzjonijiet, b'mod partikolari jekk jitqies illi bħala riżultat tad-deċiżjoni tal-Ewwel Qorti dwar l-imgħax, l-imgħax dekors favur is-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd bejn id-data meta d-dejn ġie dovut u d-data tal-ħlas tad-dejn lis-soċjetà Citadel Insurance plc huwa mitluf, mentri l-imgħax dekors f'dak il-perjodu fuq id-dejn dovut mis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd lis-soċjetà Citadel Insurance plc kien żdied mad-dejn komplessiv u ġie effettivament imħallas mis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd.

Risposta tas-soċjetà konvenuta għall-appell prinċipali tas-soċjetà attriċi, u APPELL INCIDENTALI tas-soċjetà konvenuta (17.11.2016):

7. Is-soċjetà konvenuta wara li wieġbet biex tgħid li din il-Qorti

għandha tiċhad l-appell tas-soċjetà attriċi, iddikjarat li ma taqbilx mas-sentenza appellata u fil-fatt ippreżentat appell inċidentali fir-rigward.

8. L-aggravji tas-soċjetà konvenuta, in suċċint, huma s-segwenți:

(i) Ma kien hemm l-ebda ftehim dwar il-*Profit Commission*:

- Il-Qorti diversament preseduta f'tliet okkażjonijiet ġià ddeċidiet li dak il-ftehim allegat ma kienx jorbot;
- Fil-fatt ma ntlehaqx il-ftehim allegat mis-soċjetà attriċi;
- Il-ftehim ma ġiex ikkompletat ukoll għaliex il-partijiet ma rrediġewx skrittura li temenda l-iskrittura oriġinali.

(ii) L-Ewwel Qorti kellha tilqa' l-eċċezzjoni dwar ir-res judicata.

(iii) L-Ewwel Qorti ma setgħet qatt timponi imgħaxijiet kontriha in vista tal-prinċipju *in illiquidis non fit mora* u dan konformament ma' dak deċiż fis-sentenza rigwardanti l-kawża 475/2003 (*recte*: 907/04) li tagħmel stat bejn il-partijiet, fejn il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili rriteniet li l-*profit commission* pretiż mis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd ma kienx likwidu u kellu jiġi likwidat.

Risposta tas-soċjetà attriċi għall-appell inċidentali tas-soċjetà konvenuta:

9. Is-soċjetà attriċi wiegħbet biex tgħid li l-appell inċidentali għandu jiġi miċħud. Hija ssostni li:

1. Kif affermat fis-sentenza appellata, il-partijiet kienu ftehm u dwar kif kellu jiġi komputat il-*profit commission*;

2. Is-sentenzi deċiżi bejn il-kontendenti ma ddeċidew qatt differenti għal dak deċiż fis-sentenza appellata;

3. Ma hemmx raġuni għaliex għandha tintlaqa' l-eċċezzjoni tar-*res judicata*.

Kronoloġija ta' dokumenti:

10. Qabel ma tgħaddi biex tikkunsidra l-appelli rispettivi tal-partijiet, u għall-aħjar intendiment tagħhom, ikun opportun li ssir referenza għas-segwenti kronoloġija ta' dokumenti li jirriżultaw mill-atti:

15.12.2000 Għie ffirmat **AGENCY AGREEMENT** bejn is-soċjetajiet

kontendenti, fejn ġie miftiehem li s-socjetà Laferla Insurance Agency Ltd (Agent) kellha topera bħala aġent tas-socjetà Citadel Insurance plc (Principal).

Isir aċċenn għas-segweni klawnsoli mill-Agency Agreement:

*“**1.1** The Agent is authorised to act and transact general insurance business (“the business”) on behalf of the Principal in Malta and Gozo (“the territory”) under and subject to and in accordance with the terms and conditions stated herein. For the purposes of the Agreement it is understood and agreed that the terms and conditions set out in the Binding Authority issued by the Principal to the Agent attached hereto as **Schedule A** and as may be amended from time to time by written notice by the Principal to the Agent (“**the Binding Authority**”) shall form part of the Agreement and be subject to the terms and conditions stated therein.”*

*“**6.2** The rates of commission and where applicable **profit commission** shall be determined by and be either credited or paid in accordance with the Binding Authority.”*

*“**11.4** Notwithstanding the above or any Run-Off Agreement, from the date of delivery of notice to terminate the Agreement, the Principal may at any time at its option make alternative arrangements for claims handling and may revoke with immediate effect the Agent’s authority to handle and/or settle claims.”*

Isir ukoll aċċenn għas-segweni klawnsola mill-**BINDING AUTHORITY AGREEMENT** li huwa “attached to and forming part of Agency Agreement”, li kif jidher mill-estratt a fol 129 esebit minn Joseph N Tabone ma kienx iffirmit miż-żewġ partijiet. Imbagħad fil-kopja tal-Agency Agreement u Binding Agreement li esebew iż-żewġ partijiet flimkien permezz ta’ nota fil-11.09.2014, jidhru l-firem ta’ kulhadd fuq il-Binding Authority Agreement (ara fol 292).

*“**14.**In addition to Agency Commission, the Principal shall, at the close of each calendar year and in respect of each Underwriting Year separately, allow the Agent a **profit commission on the basis of the***

Profit Commission Statement detailed in Appendix 5. At the expiration of each Profit Commission period (i.e. as at 31 December of each year) the Principal shall prepare a Profit Commission Statement and shall remit to the Agent the amount found to be due, if any, provided all premiums due to the Principal have been paid.

In the event that the Agency Agreement is terminated for whatever reason, Profit Commission shall not be paid thereafter until expiry of all liability under policies written through the Agency, or until all claims under policies written by the Agency shall have been finally discharged”.

Il-*Binding Authority Agreement* għandu anness miegħu 7 appendiċi (fol 293-315). L-*Appendix* Nru 5 kellu jirrigwarda l-metodu tal-komputazzjoni tal-*Profit Commission*. Fl-elenku tal-appendiċi, ħdejn “**APPENDIX 5 – PROFIT COMMISSION STATEMENT**” ġew imniżżla l-kliem (“***to be submitted***”) għaliex il-kontenut ta’ tali *Appendix* 5 fil-fatt ma ġiex sottomess.

08.10.2001 Mark Laferla (mis-soċjetà attriċi) xehed li kien hemm ftehim li l-***Appendix 5*** kellu jiġi mimli wara li jintlaħaq ftehim bejn in-nies tiegħu u n-nies ta’ Joseph Tabone (Citadel Insurance plc), u li tali ftehim intlaħaq fit-8 ta’ Ottubru 2001. (ara fol 157).

L-***APPENDIX 5 OF THE BINDING AUTHORITY AGREEMENT*** jinsab esebit a fol 14 u fuqu tidher id-data 8/10/01.

Lino Ciantar (mis-soċjetà konvenuta) ikkonferma li kien ra dan l-*Appendix* 5 (a fol 14). Ikkonferma li “*dan hu dwar il-metodu kif għandu*

jiġi komputat il-profit commission u sar minn Laferla u aħna qbilna fuq il-metodu.” (ara fol 165).

12.10.2001 Ittra mis-soċjetà Citadel Insurance plc indirizzata

lil Dr Stephen Thake għan-nom ta' Laferla Insurance Agency Ltd,

li taqra hekk:

“We refer to your letter dated 9th October that was received by fax yesterday.

1. Profit Commission

We acknowledge Laferla Insurance Agency Ltd's agreement and approval of the amended wording of the Profit Commission Scheme as presented to Mr Mark Laferla on the 8th October 2001.

2. Quotations/ Participation on Co-Insurance Risks (Art 6)

We agree to the wording as suggested in your letter of the 9th October, provided however that at the end of paragraph (c), after the words “Binding Authority”, the words “subject that the claims experience on the risk in question has not in the meantime been deteriorated to an unacceptable level, in which case the Principal shall be consulted beforehand” be added.

3. Run-Off (Art. 11.4)

We do not intend to make any alterations to the abovementioned Article that was included in the first draft of the Agency Agreement and all subsequent drafts. Please be aware that any agreement for amendment of the Agency Agreement, entered into on the 15th December 2000, will only be accepted and signed by Citadel Insurance plc subject to your agreement and acceptance of Art. 11.4.

Mr Laferla is surely aware how we have gone out of our way on several occasions in an attempt to meet his Agency's requests. Among others the rates of commission we have offered are in excess of the rates normally available in the local market, we have granted numerous concessions with regards to Profit Commission Scheme, we have allowed a percentage for printing.....

Should Mr Laferla not wish to accept Art 11.4 it may become necessary to renegotiate other aspects of the Agreement.

To date we consider our relationship with Laferla Insurance Agency regulated and bound by all the Articles contained in the Agency Agreement signed by Mr Laferla in December last year.

This matter has dragged on for many months and the situation must now be brought to a conclusion in the interest of both parties.

Furthermore we propose that an instrument to amend the Agency Agreement is to be signed before next Wednesday 17th October 2001."

30.11.2001 **Ittra mis-soċjetà Citadel Insurance plc biex tinforma lil Mark Laferla bħala Direttur tal-Laferla Insurance Agency Ltd** li fl-assenza ta' qbil fuq il-punti kollha li kienu qed jiġu diskussi, Citadel Insurance plc kienet ser tqis l-Agreement oriġinali bħala dak li jorbot liż-żewġ partijiet:

"...since no agreement has as yet been reached on any changes to the current agency agreement, we can only be guided by the unchanged terms of the said agreement...."

27.12.2002 **Is-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd tat in-notice ta' 6 xhur għat-terminazzjoni tal-aġenzija.**

10.01.2003 **Is-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd bagħtet KONT fl-ammont ta' Lm12,120 lis-soċjetà Citadel Insurance plc għall-Profit Commission pretiż minnha, ibbażat fuq il-method of calculation skont Appendix 5:**

"Re: Profit Commission

Attached please find Profit Commission Statements for business written with Citadel during calendar years 2001 and 2002, as per the agreed method of calculation, which is also enclosed for ease of reference.

As can be seen from the attached, a profit commission of Lm12,120 is due to us..."

27.01.2023 **Ittra mis-soċjetà Citadel Insurance plc fejn irrispondiet lis-soċjetà Laferla Insurance Agency biex tqiħidilha li ma kienx hemm qbil bejn is-soċjetajiet dwar il-kalkolazzjoni tal-profit commission.**

"Our letter of the 30th November 2001 referred to the need to resume direct discussions in order to achieve progress on the various matters which you had raised, and underlined the fact that in the absence of any formal agreement between the two parties on any changes to the existing agency agreement, Citadel can only "be guided by the unchanged terms of the said agreement".

Therefore there is no agreement in force between our two companies covering the issues which you had raised following the signing of the agency agreement, including the question of the profit commission.

Furthermore we also wish to draw your attention to the last paragraph of Clause 14 which provides that "in the event that the Agency

Agreement is terminated for whatsoever reason, Profit Commission shall not be paid thereafter until expiry of all liability under the policies written through the Agency, or until claims under policies written by the Agency shall have been fully discharged”.

27.06.2003 Is-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd waqfet

topera bħala aġent tas-soċjetà Citadel Insurance plc.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

(A) L-aggravju tas-soċjetà konvenuta dwar l-eċċezzjoni tar-res
judicata:

11. Din il-Qorti sejra tibda billi tikkunsidra l-aggravju tas-soċjetà konvenuta li jirrigwarda t-tieni eċċezzjoni dwar ir-res *judicata* li kienet ġiet sollevata minnha fir-risposta ġuramentata tagħha. Din it-tieni eċċezzjoni taqra hekk:

“Ir-res judicata billi fil-kawza citazzjoni numru 907/2004/CFS [ara kopja annessa Dokument A] fl-ismijiet inversi din l-Onorabbli Qorti, diversament presjeduta kienet iddecidiet li l-ftehim premess mir-rikorrenti f'dan ir-rikors qatt ma gie fis-sehh u li ghalhekk is-somma mitluba f'din ic-citazzjoni ma hijjex likwida u dovuta. F'dik il-kawza (907/04) r-rikorrent odjern kien laqa' ic-citazzjoni li dak iz-zmien kienet ipprezentat l-esponenti billi eccepixxa “Illi s-somma ta' Lm12,128.30, reklamata mis- soċjeta' attrici f'din il-kawza kienet giet pacuta u kompensata in kwantu ghas-somma ta' Lm12,120 ma' somma ekwivalenti dovuta u pagabbli mis-soċjeta' attrici lil dik konvenuta bhala profit commission miftiehem bejn il-kontendenti u likwidat b'mod konformi mal-prattika u l-uzanzi tan-negozju tal-assikurazzjoni kif konfermat u miftiehem bejn il-kontendenti u in kwantu ghall-bilanc ta' Lm8.30 kien kompensat ma' credit note f'dan l-ammont mahrug lis-soċjeta' konvenuta minn dik attrici.” Din l-eccezzjoni kienet giet michuda mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili f'sentenza li illum ghaddiet in gudikat billi ddecidiet li ma kien hemm ebda qbil dwar profit commission

li seta kien dovut u li jekk kien hemm dovut profit commission dan kien għadu mhux likwidat”.

12. Kopja tas-sentenza⁴ tal-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili tas-27 ta’ Frar 2007 rigwardanti l-imsemmija kawża **Citadel Insurance plc v. Laferla Insurance Agency Ltd (907/2004/CFS)** fil-fatt giet esebita fl-atti ta’ din il-kawża. Permezz ta’ tali kawża s-soċjetà Citadel Insurance plc talbet li s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd tiġi kkundannata tħallasha **Lm12,128.30** import ta’ premia assigurattivi u somom oħra li hija għabret u/jew kellha tiġbor għan-nom u fl-interess tagħha (tas-soċjetà Citadel Insurance plc). Da parti tagħha s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd eċċepiet li s-somma pretiża mis-soċjetà Citadel Insurance plc kienet giet “*pacuta u kompensata*” kwantu għal **Lm12,120** ma’ somma ekwivalenti dovuta lilha mis-soċjetà Citadel Insurance plc “*bħala profit commission*” kif miftiehem bejniethom, u kwantu għall-bilanċ ta’ **Lm8.30** dan kien kompensat *b’credit note* f’dan l-ammont li hija tħarġet lis-soċjetà Citadel Insurance plc.

13. Il-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili f’tali kawża 907/2004 qieset li biex treġi tali eċċezzjoni ta’ tpaċija, l-ammont irid ikun ċert, likwidu u dovut. Hija fakkret li huwa risaput fil-ġurisprudenza nostrana li l-kompensazzjoni ma tistax tiġi eċċepita meta l-kreditu minflok ma jkun ċert, likwidu u dovut, ikun wieħed dibattut, u soġġett għal-litigazzjoni f’kawża separata, u li l-

⁴ Mhux appellata.

kompensazzjoni ma tistax tiġi invokata bħala li operat ruħha *ipso iure* għar-rigward tal-krediti li ma humiex ammessi mill-parti l-oħra. Qieset li l-pretenzjoni tas-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd:

“.....ma tirriżulta minn imkien f’ammont ċert u likwidu. Anzi jiġi rilevat li r-rata tal-profit commission ma tirriżulta minn imkien b’mod ċert. Ara wkoll il-kopja taċ-ċitazzjoni fl-ismijiet inversi 475/03 a fol...tal-proċess. Ukoll jiġi rilevat, li r-rata tal-profit commission ma tirriżulta minn imkien, lanqas fil-ftehim ta’ bejn il-partijiet a fol 36, għalkemm jirriżulta li x-xogħol tal-ġbir tal-premiums magħmlu mis-soċjeta` konvenuta kellu b’xi mod jiġi kkumpensat bi f’las, bħala profit commission. Iżda, peress li ma jirriżultax mill-atti, l-ebda rata ma hemm biex tinħadem din il-profit commission. Għalhekk, stante li ma jirriżultawx ir-rekwiżiti kollha essenzjali tat-tpaċija, tiċħad it-tieni eċċezzjoni”.

14. Qieset li s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd kienet qiegħda ssostni li kien sar qbil fuq il-metodu ta’ komputazzjoni tal-*profit commission* f’laqgħa li kienet saret fit-8 ta’ Ottubru 2001, u qieset ukoll li s-soċjetà Citadel Insurance plc *invece* kienet qed issostni li tali ftehim ma kienx validu għaliex iż-żewġ partijiet ma kinux qablu fuq emendi oħra li kellhom isiru fl-*Agency Agreement*. F’dan ir-rigward fakkret li huwa insenjat li fejn ikun hemm ftehim bil-miktub, il-kontenut għandu joħroġ mill-istess kitba u li dak li jkun ġie diskuss iżda ma jkunx jirriżulta mill-kitba jitqies li ma sarx qbil fuqu. Qieset li l-Binding Authority⁵ qatt ma ġie ffirmat miż-żewġ partijiet u li għalhekk ġie biss diskuss u mhux finalizzat, u li allura l-*profit commission* ma jistax jitqies li huwa likwidu. Is-siltiet rilevanti minn tali sentenza huma s-segwenti:

⁵ *Il-Binding Authority jinkludi l-klawsola 14 li tgħid li “The Principalshall allow the Agent a profit commission on the basis of the Profit Commission Statement detailed in Appendix 5...”*

“Irrizulta li sar **Agency agreement** bejn iz-zewg soċjetajiet (a fol 36 sa 51). Jirrizulta wkoll hekk kif ikkonfermaw kemm fl-affidavit Mark Laferla ghas-soċjeta` Laferla Insurance Agency Limited u kemm Joseph Tabone ghas-soċjeta` Citadel Insurance li kellu jkun hemm **Addendum** li jigi mehmuz jew jikkjarifika l-kuntratt, fir-rigward tal-**Profit commission** li ghandha tithallas lis-soċjeta` Laferla. Illi s-soċjeta` konvenuta sostniet li kienet saret laqgħa fit-8 ta’ Ottubru 2001 fejn kien sar qbil fuq il-metodu tal-komputazzjoni tal-profit commission. U ma jistghux jifhmu għaliex l-ittra ta’ Tabone tas-27 ta’ Jannar 2003 (a fol 18) tghid li dak il-ftehim fuq il-komputazzjoni tal-profit commission ma kienx validu għax- iz-zewg partijiet ma kinux qablu fuq emendi oħra fl-Agency Agreement. Illi kien hemm hafna korrispondenza bejn iz-zewg soċjetajiet f’dan ir-rigward.

Hawnhekk, ta’ min ighid li fi ftehim bil-miktub, il-kontenut għandu johrog mill-istess kitba. Fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Civili Inferjuri tat-28 ta’ Jannar 1999 fl-ismijiet **Frendo vs Caruana** jingħad li huwa principju ta’ dritt li meta ftehim jigi redatt bil-miktub, il-kontenut tal-istess ftehim għandu johrog mill-istess kitba, inattez id-diskussjonijiet u kif dawn zvolgew. Hu prezunt li dak li l-partijiet ikunu ftehm fuqu, ikun gie mnizzel fil-kitba, u dak li jkun diskuss izda ma jirrizultax mill-kitba, jitqies jew li ma sarx qbil fuqu jew li gie rinunzjat.

Fil-kaz in ezami għandna l-ftehim bil-miktub⁶.... Is-sitt paragrafu ta’ dan il-ftehim ighid hekk:

“The agent shall be entitled to receive commission and the Principal will either credit or pay the Agent the said commission upon the premiums received and collected by the Agent on behalf of the Principal and remitted to the principal only as stated and in accordance with the Binding Authority.”

“The rates of commission and where applicable profit commission shall be determined by and be either credited or paid in accordance with the Binding Authority.”

.....

Jigi dedott li fid-dokument a fol 36, ma jingħadx li hemm rata fissa kif tista ssir il-komputazzjoni tal-**profit commission**; hemm referenza biss għal **Binding Authority**, li suppost gie mehmuz **Addendum** mal-ftehim a fol 36 li qatt ma sar qbil fuqu, u għalhekk dan l-**Addendum** qatt ma gie finalizzat bhala ftehim bil-miktub, u ffirmat mill-partijiet. Illi sar accenn għal dan il-**Binding Authority Agreement**, fl-ittra li s-Citadel bagħtet lis-soċjeta` konvenuta, b’mod partikolari għal klawsola 14, izda dan il-**Binding Authority Agreement** qatt ma gie ffirmat miz-zewg partijiet, u għalhekk dan gie biss diskuss u mhux finalizzat.

Għalhekk, il-Qorti hija tal-fehma li s-soċjeta` konvenuta għandha

⁶ Ir-referenza hija għall-Agency Agreement.

tithallas kummissjoni ghax-xogholijiet li wettqet bhala agent tas-socjeta` Citadel, u dan ghall-perjodu sakemm gie terminat il-kuntratt, izda, peress li ma jirrizulta l-ebda mod ta' komputazzjoni ta' din il-profit commission mill-atti, dan ma hux likwidu”.

15. Issa l-Ewwel Qorti fil-kawża odjerna addottat il-konkluzjoni tal-perit legali li din il-kawża odjerna mhix milquta bir-res *judicata vis-à-vis* tali sentenza fil-kawża 907/2004. Qieset li hija din l-azzjoni tal-lum li kienet neċessarja sabiex l-eċċezzjoni ta' tpaċija fil-kawża 907/2004 tirnexxi, għaliex hija din l-azzjoni li għandha l-effett li tirrendi l-ammont reklamati mis-socjeta` Laferla Insurance Agency Ltd bħala ċert u likwidu. Enfasizzat li l-*causa petendi* ta' din l-azzjoni hija sabiex l-ammont dovut bħala *profit commission* lis-socjeta` Laferla Insurance Agency Ltd jiġi reż ċert u likwidu, kwistjoni li qatt ma kienet l-oġġett tal-kawża 907/2004. Irriteniet ukoll (kif issottomettiet il-perit legali) li l-bażi taż-żewġ azzjonijiet hija distinta għaliex din l-azzjoni odjerna hija bbażata fuq il-ftehim li ntlahaq bejn il-partijiet rigward il-komputazzjoni tal-*profit commission* kif jirrizulta mill-ittra tat-12 ta' Ottubru 2001 (u mhux fuq il-ftehim tal-15 ta' Diċembru 2000).

16. Is-socjeta` Citadel Insurance plc ħassitha aggravata b'tali pożizzjoni. Targumenta li dik li hija eċċezzjoni fil-kawża 907/2004 hija fil-fatt it-talba f'din il-kawża, u li fis-sustanza l-mertu huwa identiku u jittratta dwar il-ftehim li l-partijiet allegatament laħqu fir-rigward tal-*profit commission*. Taċċenna għall-fatt li fil-kawża 907/2004 gie deċiż li l-

iskambju ta' korrisondenza bejn il-partijiet ma kinitx tekwivali għall-obbligazzjonijiet kontrattwali u li dak li ġie diskuss baqa' ma ġiex iffinalizzat. Tilmenta li b'din il-kawża s-socjetà Laferla Insurance Agency Ltd qed tistieden lill-Qorti biex terġa' tiftaħ il-mertu li l-Qorti fil-kawża 907/2004 daħlet fih b'mod dettaljat. Tenfasizza li anke jekk it-talba *per se* hija differenti, jibqa' l-fatt li d-deċiżjoni dwar il-kawża 907/2004 hija dwar kif għandu jiġi interpretat l-iskambju ta' korrisondenza ta' Ottubru 2001.

17. Din il-Qorti tibda biex tqis li kuntrarjament għal dak li osservaw il-perit legali u l-Ewwel Qorti f'din il-kawża, mhux minnu li l-kawża 907/2004 kienet ibbażata fuq il-ftehim tal-15 ta' Diċembru 2000, filwaqt li l-kawża odjerna hija bbażata fuq il-ftehim li allegatament intlaħaq fit-8 ta' Ottubru 2001 u li jirriżulta mill-ittra tat-12 ta' Ottubru 2001. Fil-kawża 907/2004 l-eċċezzjoni sollevata minn Laferla Insurance Agency Ltd dwar li kien hemm tpaċija abbażi tal-*profit commission* dovut, ma kinitx limitata għall-ftehim tal-15 ta' Diċembru 2000. Tant hu hekk li l-Qorti fil-kawża 907/2004 għamlet aċċenn għall-provi li tressqu dwar il-laqqgħa tat-8 ta' Ottubru 2001 u għall-*"ħafna korrisondenza"* skambjata bejn il-partijiet fir-rigward.

18. Madankollu din il-Qorti ma ssibx li bis-sentenza li ngħatat fil-kawża 907/2004 jista' jitqies li ġiet deċiża definittivament il-vertenza li hija mertu ta' din il-kawża odjerna.

19. L-eżerċizzju li għamlet il-Qorti fil-kawża 907/2004 kien neċessarjament limitat għall-kwistjoni dwar jekk l-eċċezzjoni ta' tpaċija sollevata mis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd kinitx fondata, *ossia* jekk jirriżultax li l-ammont pretiż minnha kienx ċert u likwidu. U dik il-Qorti qieset li ladarba d-diskuzzjonijiet li saru dwar il-*profit commission* (wara li ġie ffirmat l-*Agency Agreement* tal-15 ta' Diċembru 2000) baqgħu ma ġewx finalizzati, u ladarba l-ammont pretiż mis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd ma kienx ammess mis-soċjetà Citadel Insurance plc, iżda kien wieħed dibattut bejn il-partijiet, ma jistax allura jitqies li tali ammont kien wieħed ċert u likwidu.

20. *Invece* f'din il-kawża l-eżerċizzju li jispetta lill-Qorti hu li tara mill-provi jekk jistax jitqies li kien hemm ftehim vinkolanti bejn il-partijiet, f'liema każ allura tista' tilqa' t-talba tas-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd biex is-soċjetà Citadel Insurance plc tiġi kkundannata tħallasha Lm12,120 rappreżentanti *profit commission* ikkalkulata "*skont il-metodi u kriterji miftheta bejn il-kontendenti*". Fil-kawża 907/2004 il-Qorti kellha tara biss jekk il-*profit commission* pretiż mis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd kienx jirriżulta ċert u likwidu, u mhux li tiddeċiedi jekk dak li ġie diskuss dwar il-*profit commission* sussegwentement għall-iffirmar tal-*Agency Agreement* tal-15 ta' Diċembru 2000 jistax jiġi interpretat u meqjus bħala ftehim vinkolanti. Tali konsiderazzjonijiet jaqgħu taħt il-kompitu tal-Qorti f'din il-kawża.

21. Għaldaqstant din il-Qorti taqbel mal-Ewwel Qorti li l-eċċezzjoni tar-*res judicata* hija infondata, u daqstant ieħor huwa infondata dan l-aggravju tas-soċjetà Citadel Insurance plc fir-rigward.

(B) Kien hemm ftehim vinkolanti dwar il-*profit commission*?

22. Stabbilit li l-eċċezzjoni tar-*res judicata* hija infondata jmiss li jiġi kkunsidrat l-aggravju tas-soċjetà Citadel Insurance plc fejn issostni li kienet żbaljata l-Ewwel Qorti meta qieset li kien hemm ftehim bejn il-kontendenti dwar il-metodu ta' kif kellu jiġi komputat il-*profit commission*. B'referenza għall-ittra tat-12 ta' Ottubru 2001 minn fejn jidher li fit-8 ta' Ottubru 2001 kien intlaħaq qbil dwar il-*profit commission*, hija tisħaq li tali ftehim kien kondizzjonat għall-affarijiet oħra, u li baqa' ma ġiex ikkompletat ukoll għaliex ma saritx skrittura sabiex jiġi emendat il-ftehim oriġinali.

23. Din il-Qorti jidhrilha li huwa opportun li tibda billi tagħmel referenza għas-segwenti paragrafi mill-affidavit ta' Joseph Tabone⁷, Chairman tas-soċjetà Citadel Insurance plc (sottolinejar ta' din il-Qorti) :

*“21. Għalhekk meta Mark Laferla fil-paragrafu 6 tal-affidavit tiegħu jgħid li konna ftehmna dwar il-metodu ta' komputazzjoni tal-*Profit Commission*, ngħid li dan mhux korrett billi f'dak l-istadju konna għadna fil-fażi ta' diskussjonijiet u kull aċċettazzjoni ta' principji kienet dejjem*

⁷ Fol 87-94.

soġġetta għal ftehim fuq pakkett sħiħ. Fil-fatt ma ġie ffirmat l-ebda Addendum billi kien l-istess Mark Laferla li ssospenda d-diskussjonijiet. Del resto, din hija proċedura normali f'negozjar u/jew tibdil ta' kuntratti.

22. In-negozjati fuq dawn il-punti ħadu fit-tul u ma kinux qed isiru b'mod regolari. Ta' min isemmi wkoll illi Mark Laferla ma kienx jattendi dejjem hu imma kien jingħat il-konsulent legali tiegħu Dr Stephen Thake, u anke xi drabi l-General Manager tas-soċjeta` konvenuta Robert Baldacchino. Fil-fatt wara sensiela ta' korrisondenza bejnieta u wara li jien kont qiegħed nipprova ngħaġġel it-trattattivi, kont irċevejt ittra datata 9 ta' Ottubru 2001 (Dok 15) mingħand Dottor Thake fejn huwa jgħid "At this point the agreed between Laferla and Citadel can now be formally incorporated with the agreement of the 15th December 2000 possibly by means of an ad hoc supplementary agreement, ossia "Addendum". L-ittra kienet ġiet ikkupjata lis-soċjeta` konvenuta. Naturalment ma stajniex naqblu għaliex id-diskussjonijiet kienu għadhom għaddejnin, inkluż il-klawsola dwar ir-Run-Off. Mark Laferla ma setax jippretendi li nagħmlu Addendum dwar parti biss mill-pakkett.

23. Għaldaqstant jiena kont bgħatt ittra datata 12 ta' Ottubru 2001 (ara Dok A) lid-Dottor Thake u kkupjata lil Mark Laferla fejn wara li elenkajt il-konċessjonijiet kollha li s-soċjeta` attriċi kienet lesta li tikkonċedi lis-soċjeta` konvenuta matul in-negozjati bl-intiża illi jintlaħaq ftehim anke fuq il-klawzola originali tar-Run-Off (11.4) li Mark Laferla kien qed jopponi bil-qawwa kollha, jiena ipproponejtlu illi nagħmlu "an instrument to amend the Agency Agreement" fuq il-punti li kienu maqbulin bejnieta u dan abbażi ta' dak li hu qal fl-ittra tiegħu tad-9 ta' Ottubru 2001. Fil-fatt kif jirriżulta mill-ittra tiegħi tat-12 ta' Ottubru 2001 lid-Dottor Thake "...please be aware that any agreement or amendment of the Agency Agreement entered into on the 15th December 2000 will only be accepted and signed by Citadel Insurance plc subject to your agreement and acceptance of Article 11.4." Fil-fatt is-soċjeta` konvenuta baqgħet qatt ma aċċettat il-klawzola 11.4 u għalhekk fit-termini tal-ittra tiegħi ma seħħ ebda ftehim".

24. Jiġi ppreċiżat li dan l-affidavit kien sar fir-rigward tal-kawża 907/2004 fl-ismijiet inversi (fil-fatt huwa datat 31 ta' Awwissu 2005, ċjoè qabel ma nfetħet din il-kawża) u dak li ġie ppreżentat fl-atti odjerni huwa kopja tiegħu. Għalkemm ix-xhud jirreferi għall-ittra tad-9 ta' Ottubru 2001 bħala "Dok 15", jidher li tali ittra kienet esebita fl-atti tal-kawża l-oħra biss u mhux ukoll f'din, għaliex din il-Qorti minkejja li fliet sewwa l-atti ta' dan il-każ ma sabet l-ebda kopja ta' tali ittra. Is-soċjetà attriċi Laferla

Insurance Agency Ltd f'din il-kawża minkejja li pprezentat kopji ta' diversi ittri skambjati bejn il-partijiet għażlet li ma tippreżentax tali ittra, u minkejja li fix-xhieda tiegħu tas-6 ta' Mejju 2014 in kontroezami, Mark Laferla qal “*għandi kopja tal-ittra tad-9 ta' Ottubru 2001 li tagħmel referenza għaliha l-ittra tat-12 ta' Ottubru 2001 u nipprezentaha b'nota*” baqa' ma ppreżentax kopja tagħha. (Fil-fatt huwa għalhekk li din il-Qorti ma elenkatx din l-ittra tad-9 ta' Ottubru 2001 taħt l-intestatura “***Kronoloġija ta' Dokumenti***”, *supra*).

25. Madankollu ma jidhrilhiex li għandha tiskarta dik is-silta minn tali ittra ta' Laferla Insurance Agency Ltd tad-9 ta' Ottubru 2001 ċitata minn Joseph Tabone fl-affidavit tiegħu, li taqra hekk: “***At this point the agreed between Laferla and Citadel can now be formally incorporated with the agreement of the 15th December 2000 possibly by means of an ad hoc supplementary agreement, ossia “Addendum”.*** Ma hemm l-ebda raġuni għaliex din il-Qorti għandha tiddubita li d-difensur tas-soċjetà Laferla Insurance Ltd insista li dak li ftehm u jigi inkorporat formalment fil-ftehim tal-15 ta' Diċembru 2000; tant hu hekk li fl-aħħar parti tal-ittra responsiva tagħha tat-12 ta' Ottubru 2001, is-soċjetà Citadel Insurance plc wiegħbet hekk: “***We propose that an instrument to amend the agency agreement is to be signed before next Wednesday 17th October 2001***”.

26. Issa l-fatt li s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd kienet qiegħda tinsisti li jsir “*supplementary agreement*” ossia “*addendum*”, sabiex dak li ntlahaq qbil fuqu jiġi inkorporat fl-*Agreement Agency* tal-15 ta’ Diċembru 2000 juri kemm is-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd stess kienet konxja tal-fatt li sakemm dan isir ma jistax jitqies li dak li ġie diskuss u maqbul bejn il-partijiet kien finali u vinkolanti.

27. *Inoltre* din il-Qorti ma taqbilx mal-Ewwel Qorti li dak li kien miftiehem dwar il-*profit commission* fit-8 ta’ Ottubru 2001 (kif rifless fl-ittra tat-12 ta’ Ottubru 2001) ma kienx jiddependi fuq ftehim fuq punti oħra. Mill-ittra tat-12 ta’ Ottubru 2001 jirriżulta biċ-ċar li s-soċjetà Citadel Insurance plc ma kinitx lesta li tbiddel l-Artikolu 11.4 kif kien inkluż fl-*Agency Agreement*; hija għamlitha ċara li sabiex tiffirma xi *addendum* għall-ftehim oriġinali s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd kellha taċċetta l-Artikolu 11.4 (kif anke spjega tajjeb Joseph Tabone fix-xhieda tiegħu). Għalkemm huwa minnu li fl-istess ittra s-soċjetà Citadel elenkat id-diversi konċessjonijiet li kienet għamlet, fosthom li hija kienet “*granted numerous concessions with regards to the Profit Commission Scheme*”, dan kienet semmietu sabiex turi kemm kienet “*marret out of our way on several occasions in an attempt to meet the Agency’s requests*”; ma jfissirx li dak li aċċettat fir-rigward tal-*Profit Commission Scheme* kien allura ftehim finali u vinkolanti. Fl-istess ittra tenfasizza li:

“*Should Mr Laferla not wish to accept Art. 11.4 it may become*

necessary to renegotiate other aspects of the agreement.

To date we consider our relationship with Laferla Insurance Agency Ltd regulated and bound by all the Articles contained in the Agency and signed by Mr Laferla in December last year”.

28. Dan ma jistax ifisser għajr li *kwalsiasi* qbil li kien intlaħaq fuq il-metodu tal-komputazzjoni tal-*profit commission* fil-kors tan-negozjati kien għadu sospiż sakemm jintlaħaq qbil fuq l-aċċettazzjoni tal-Art. 11.4, ċjoè biex tali artikolu jibqa’ kif kien stipulat fil-kuntratt tal-15 ta’ Diċembru 2000, ħaġa li s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd kienet qiegħda topponi għaliha, u li riedet tbiddel. Il-fatt li fit-8 ta’ Ottubru 2001 il-partijiet kienu qablu fuq il-metodu tal-komputazzjoni tal-*Profit Commission* ma jistax jitqies *in vacuo* għaliex jirriżulta ampjament ċar mill-ittra tagħha tat-12 ta’ Ottubru 2001 li biex is-soċjetà Citadel Insurance plc tasal biex tiffirma l-*Addendum* sugġerit mis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd sabiex l-emendi jiġu inkorporati fl-*Agency Agreement* kellu jkun hemm qbil bejniethom fuq kollox. Din kienet għamlitha ċara wkoll fl-ittra tagħha tat-30 ta’ Novembru 2001:

“...since no agreement has as yet been reached on any changes to the current agency agreement, we can only be guided by the unchanged terms of the said agreement.”

U reġgħet enfasizzatha fl-ittra tagħha tas-27 ta’ Jannar 2003:

“Our letter of 30th November 2001 referred to the need to resume direct discussions in order to achieve progress on the various matters which you had raised, and underlined the fact that in the absence of any formal signed agreement between the two parties on any changes to the existing agency agreement, Citadel can only ‘be guided by the unchanged terms of the said agreement.’

Therefore there is no agreement in force between our two companies covering the issues which you had raised following the signing of the agency agreement, including the question of the calculation of the profit commission.”

29. Ippreċiżat is-suespost, però, jibqa’ l-fatt li l-Artikolu 11.4 kif stipulat fil-15 ta’ Diċembru 2000 - li s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd riedet li jiġi emendat u li s-soċjetà Citadel Insurance plc baqgħet tinsisti li ma kellux jinbidel - fil-fatt baqa’ ma nbidilx. Sakemm is-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd itterminat il-ftehim, tali Artikolu 11.4 kien baqa’ jeżisti kif riedet li jibqa’ jeżisti s-soċjetà Citadel Insurance plc, ċjoè l-kondizzjoni li abbażi tagħha kienet disposta li taċċetta li jiġi inkorporat il-ftehim dwar il-metodu tal-komputazzjoni tal-profit commission teknikament kienet u baqgħet teżisti.

30. Għaldaqstant jistona mhux ftit li issa s-soċjetà Citadel Insurance plc tippretendi li m’għandha tħallas lis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd l-ebda sold *in linea* tal-profit commission abbażi tal-metodu ta’ komputazzjoni li kienu qablu fuqu sussegwentement għall-ftehim tal-15 ta’ Diċembru 2000. L-argument tagħha li għaliex minħabba d-disgwid li kellhom fuq l-Artikolu 11.4 spiċċaw biex ma waslux biex jiffirmaw *Addendum* sabiex jiġi inkorporat fil-ftehim oriġinali l-metodu tal-komputazzjoni tal-profit commission li qablu fuqu, huwa argument intiż biex tagħmel gwadann mhux meritat u biex tarrikka ruħha indebitament.

31. Fiċ-ċirkostanzi ferm partikolari tal-każ, għalhekk, is-soċjetà Citadel Insurance plc ma tistax tippretendi li m'għandhiex tħallas lis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd il-*profit commission* skont il-metodu maqbul bejniethom għar-raġuni li ma ġiex inkorporat formalment fil-ftehim tal-15 ta' Diċembru 2000. Għalkemm Joseph Tabone (mis-Citadel Insurance plc) insista li s-soċjetà Laferla Agency Ltd "**baqqhet qatt ma aċċettat il-klawzola 11.4 u għalhekk fit-termini tal-ittra tiegħi ma seħħ ebda ftehim.**" teknikament jiġi li aċċettatha, għaliex tali klawzola baqqhet teżisti fil-ftehim li baqa' mhux mibdul sakemm ġie tterminat l-istess ftehim.

32. Fid-dawl ta' dan kollu din il-Qorti ssib li dan l-aggravju huwa infondat u allura jsegwi li kienet korretta l-Ewwel Qorti meta laqgħet it-talba attriċi, anke jekk għal raġuni differenti minn dik meqjusa minn din il-Qorti.

(C) L-imgħax:

33. L-Ewwel Qorti ordnat li l-imgħax dovut fuq is-somma ta' Lm12,120 (€28,857.14) huwa dekorribbli mid-data ta' meta ġie saldat id-dejn dovut lis-soċjetà Citadel Insurance plc skont is-sentenza fil-kawża bin-numru 907/2004 sad-data tal-effettiv pagament. Iż-żewġ partijiet fl-appelli rispettivi tagħhom jilmentaw mis-sentenza appellata f'dan ir-rigward.

34. Kwantu għas-soċjetà Citadel Insurance plc, hija fl-appell inċidentali tagħha taċċenna għall-fatt li fis-sentenza rigwardanti l-kawża fl-ismijiet inversi (907/2004) ġie deċiż li l-ammont ta' Lm12,120 pretiż mis-soċjetà Laferla Insurance Agency ma kienx wieħed likwidu (tant li nstab li ma treġix l-eċċezzjoni tagħha għal tpaċija) u li għalhekk għalkemm f'din il-kawża s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd ma talbitx il-likwidazzjoni *per se*, din il-Qorti kellha tapplika dak li kien ġià deċiż band'oħra u konformement tikkonkludi li l-ammont ma kienx likwidu.

35. Din il-Qorti assolutament ma taqbilx ma' dan ir-raġjonament. Il-fatt li fil-kawża 970/2004 l-ammont pretiż mis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd ġie dikjarat bħala mhux likwidu għall-finijiet tal-eċċezzjoni ta' tpaċija (minhabba li l-metodu ta' komputazzjoni ma kienx jirriżulta formalment formalizzat fil-ftehim u ma kienx ammess mis-soċjetà Citadel Insurance plc) ma jnaqqasx mill-fatt li f'din il-kawża odjerna s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd talbet il-ħlas ta' ammont likwidat u mhux ta' somma flus li kien għad trid tiġi likwidata mill-Qorti. Għalhekk mhux il-każ li l-imgħax għandu jiddekorri mid-data tas-sentenza.

36. Kwantu għas-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd, hija fl-appell prinċipali tagħha ssostni li l-imgħax huwa dekorribbli mill-1 ta' Jannar ta' 2003, ċjoè eżatt wara l-għeluq tal-perjodu ta' sentejn (1 ta' Jannar 2001 sa 31 ta' Diċembru 2003) li fir-rigward tiegħu qiegħda titlob il-*profit*

commission. Tilmenta li huwa kontro-sens li l-Ewwel Qorti aċċertat li ma hemmx rabta bejn il-kawża 907/2004 (u ċaħdet l-eċċezzjoni tar-*res judicata*) imbagħad għaddiet biex torbothom flimkien (billi rabtet id-dekorriment tal-imgħax mad-data meta s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd tkun saldat id-dejn dovut lis-soċjetà Citadel Insurance plc skont is-sentenza fil-kawża 907/2004.)

37. Iżda b'daqshekk l-Ewwel Qorti ma rabsitx iż-żewġ kawżi *per se*. Ir-referenza għall-sentenza rigwardanti l-kawża 907/2004 saret sempliciment għaliex kien f'tali sentenza li s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd giet ikkundannata tħallas id-debitu li kellha fil-konfront tas-soċjetà Citadel Insurance plc rappreżentanti import ta' *insurance premia* u somom oħra appartenenti lill-istess soċjetà Citadel Insurance plc.

38. Jiġi enfasizzat li l-perit legali kkonkludiet li l-imgħax għandu jiddekorri minn meta s-soċjetà Laferla tkun saldat id-dejn li kellha mas-soċjetà Citadel Insurance plc skont is-sentenza rigwardanti l-kawża 907/2004, wara li kkunsidrat li:

- (i) L-Artikolu 1141(1) tal-Kodiċi Ċivili jipprovdi li jekk l-obbligazzjoni tkun ta' xorta kummerċjali, jew jekk il-liġi tkun tiddisponi li l-imgħaxijiet għandhom jibdew jgħaddu *ipso iure*, l-imgħaxijiet għandhom jgħaddu minn dakinhar li l-obbligazzjoni kellha tiġi esegwita; u

(ii) L-Artikolu 14 tal-Binding Authority Agreement jipprovdi li *“in the event that the Agency Agreement is terminated for whatsoever reason Profit Commission shall not be paid thereafter until expiry of all liability under policies written through the Agency or until all claims under policies written by the Agency shall have been fully discharged”*.

39. Minn dan kollu jsegwi li Citadel Insurance plc kellha tħallas il-*Profit Commission* lis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd hekk kif l-istess Laferla Insurance Agency Ltd tkun ħallsitha s-somom li kienet dovuta tħallasha; u fis-sentenza rigwardanti l-kawża 907/2004 is-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd ġiet ordnata tħallas lis-soċjetà Citadel Insurance plc tali dejn li kellha magħha. Kien proprju għalhekk li l-perit legali (u wkoll l-Ewwel Qorti) rabet id-dekorriment tal-imgħax rigwardanti l-*profit commission* mad-data ta' meta l-istess Laferla Insurance Agency Ltd tkun saldat id-dejn li kellha mas-soċjetà Citadel Insurance plc skont is-sentenza tal-kawża 907/04.

40. Is-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd tilmenta li d-data illi minnha jiddekorri l-imgħax skont is-sentenza appellata ma tirriżultax mill-atti; però ssostni li d-dejn tħallas minnha qabel ma ġiet ippreżentata l-kawża (allura fil-perjodu bejn is-sentenza tas-27 ta' Frar 2007 u l-preżentata ta' din il-kawża fil-25 ta' Mejju 2007). Jekk id-data tal-ħlas ma tirriżultax mill-atti

wieħed ma jistax illum lill-Ewwel Qorti għall-fatt li ma semmietx data minn meta għandu jiddekorri l-imgħax. Il-partijiet, iżda, jafu meta sar il-ħlas u għalhekk l-imgħax għandu jiġi kkalkulat minn tali data.

41. Finalment is-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd targumenta li anke matematikament ma hemmx konnessjoni bejn din il-kawża u l-kawża 907/04 għaliex abbaži ta' din il-kawża l-imgħax li ddekorra favur tagħha fil-perjodu minn meta d-dejn kien dovut u meta hija ħallset lis-soċjetà Citadel Insurance plc huwa "*mitluf*", mentri l-imgħax li ddekorra f'dak il-perjodu fuq id-dejn dovut minnha kien żdied mad-dejn komplessiv u tħallas minnha. Din il-Qorti però ma tifhimx ir-rilevanza ta' dan l-argument. Diġà ġie stabbilit li l-konnessjoni ta' din il-kawża mal-kawża 907/04 hija biss inkwantu ġie deċiż li l-*Profit Commission* isir dovut lis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd fid-data li l-istess soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd tkun ħallset id-dejn li kellha fil-konfront ta' Citadel Insurance plc, liema ħlas tad-dejn ġie ordnat fis-sentenza rigwardanti l-kawża 907/04. Għalhekk ukoll lanqas ma hu korrett li s-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd titkellem fuq imgħax "*mitluf*" ladarba ma kien hemm l-ebda imgħax dovut (u allura "*mitluf*") sakemm hija tkun saldat id-dejn tagħha mas-soċjetà Citadel Insurance plc.

Decide:

42. Għal dawn il-motivi din il-Qorti qiegħda tiċħad l-appell prinċipali tas-

soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd u qiegħda tiċħad ukoll l-appell inċidentali tas-soċjetà Citadel Insurance plc; u konsegwentement qiegħda tikkonferma l-konklużjoni tal-Ewwel Qorti.

43. L-ispejjeż tal-appell prinċipali għandhom jitħallsu mis-soċjetà Laferla Insurance Agency Ltd, filwaqt li dawk tal-appell inċidentali għandhom jitħallsu mis-soċjetà Citadel Insurance plc.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Robert G. Mangion
Imħallef

Grazio Mercieca
Imħallef

Deputat Reġistratur
rm